

Čierna vdova

ekofeministický literárny fanzin

Na úvod iba toľko - prečítajte si Čiernu vdovu a potom sami posúďte, čo z toho prijmete a čo nie. Majte sa zatiaľ krásne.

P.S. Všetky Vaše požiadavky, postrehy, reakcie na články, tvorbu, príspevky a pod. posielajte na adresu:

Katarína Bartovičová

Suché mýto 2

811 01 Bratislava

tel. 07/531 72 87

P.S.1. Témou budúceho čísla bude okrem iného aj znovuzrodenie wiccánstva, prierez holandským feministickým časopisom Opzij, Anna Franková, reprodukčná sloboda a slovenské feministické autorky.

P.S.2. Poďakovania: to najväčšie poďakovanie patrí Lucii a dvojici grafikov B&B, ďalej Eve, Soni, Rebeke, Radovi za nočné rozhovory, Romíkovi a Markéte za TtM a všetkým tým ľuďom, čo pomohli s rozmnožovaním.

Špeciálne poďakovanie je adresované do ZMZ Jurajovi Krivošíkovi, ktorý sa nám vo Vdove prezentoval ako prvý (a v tomto čísle taktiež jediný) mužský prispievateľ.

P.S.3. Recyklovanie, pirátske šírenie a preberanie článkov z Vdovy je srdečne vítané.

Smiech medúzy

Čo pre mňa znamená ekofeminizmus

Patriarchát doviedol tento svet na pokraj ekologického a ľudského kolapsu. Vytlačil pôvodný matriarchát vyznávajúci kult života, násilne tak potlačil ženy, ktoré majú pevnejší vzťah k rodeniu, takže i k úcte k novému životu a vmanévroval ich do druhoradého a pasívneho postavenia. Muži vybudovali agresívnu, militantnú a materialistickú spoločnosť, ktorá podporuje neslávne fenomény ako diktátorstvo, nacionalizmus, fašizmus, sexizmus a nadradenú rasu. Prírodné zdroje zdevastovali a ženy zanechali stáť v tieni s rukami viazanými "tradíciami", náboženstvom a všetkými tými mýtami, ktoré vytvorili

na posilnenie svojej moci. Zavrhli prírodné zákony a to sa nám dnes vracia v podobe ľudskej neznášanlivosti, obmedzenosti a globálnej ekologickej krízy. Ekofeminizmus neznamená túžbu po ženskej dominancii, ani snahu vyhubiť všetko živé, čo je mužského rodu, či zničiť všetky veci vytvorené mužmi, ako si niektorí ľudia pomyslia hneď po začutí termínu feminizmus. Chce iba dosiahnuť, aby bola rešpektovaná skutočnosť, že žena je ľudská bytosť, aby neboli potláčané jej práva, tak ako aj práva Matky Zeme a hľadá historické súvislosti v utlačaní žien a prírody, čiže tých dvoch, na ktoré sa patriarchálna spoločnosť pozerá iba ako na objekty, s ktorými možno slobodne a beztrestne manipulovať. Celý problém útlaku ženy a prírody väzí v tom, že sme sa od prírody vzdialili. Zabudli sme, že práve ona nás stvorila a prestali sme k nej mať akýkoľvek rešpekt. Znížili sme ju na úroveň majetku, s ktorým možno ľubovoľne nakladať - rúbeme lesy, krotíme rieky, zabíjame zvieratá a zabíjame sa medzi sebou. Áno, zabíjame sa medzi sebou. A bude to tak dovtedy, kým ľudia nepochopia, že netvoríme protiklad prírody a sme jej časťou tak ako všetky zvieratá, rastliny či kamene. Keď pochopíme, zistíme, že ženy a muži netvoría protiklady a je len rozdiel v miere nám daných vlastností, že nikto nemá právo diskriminovať iného človeka na základe jeho príslušnosti k opačnému pohlaviu či inej rase. Našťastie na celom svete denne narastá počet ľudí, ktorí pochopili, že ekofeminizmus ako post-patriarchálny postoj k životu je tou správnou cestou. Je to predovšetkým nádej na lepšiu budúcnosť pre všetkých ľudí a pre našu Matku Zem. Ekofeminizmus je alternatíva, ktorá ponúka víziu nového sveta usporiadaného na nových princípoch - už žiadne vojny a jadrové zbrane, rasizmus, diskriminácia pohlaví, nukleárny holocaust či ničenie dažďových pralesov, ale tolerancia, rešpekt a láska. Ale treba s tým začať niečo robiť ešte dnes!

-Charlotta-

Ekofeminizmus podľa Charlene Spretnak (in: Aspekt)

Stručne zhrnuté, ekofeminizmus je hnutie, ktoré sústreďuje pozornosť na historické väzby medzi útlakom prírody a ženy. Snaží sa osvetliť, prečo eurocentrické spoločnosti, rovnako ako spoločnosti v globálnych sférach ich vplyvu, sú chytané do siete environmentálnych kríz a ekonomického systému, ktorý vyžaduje pokračovanie ekocídy a exploatačného rozvoja.

Ekofeministky pokračujú v procese, ktorý vznikol v rámci tradičného feminizmu a ktorý rozširuje predmet záujmu od sexizmu na všetky systémy potláčajúce určité skupiny ľudí (ako je rasizmus, útlak či znerovnoprávnenie na základe príslušnosti k istej triede, vekovej skupine alebo k opačnému pohlaviu) až po poznanie, že "naturizmus" (vykorisťovanie či útlak prírody) je takisto dôsledkom logiky dominancie. Ekofeministky kriticky analyzujú

dvojnásobný objem. V mise zmiešajte obe múky, soľ a prípadne korenie, všetko dobre pomiešajte. Pridajte kvások a postupne prilievajte 4-6 dl vlažnej vody (množstvo vody záleží na druhu, akosti a vlhkosti múky). Nechajte všetko vykysnúť na teplom mieste na dvojnásobok pôvodného objemu (asi 1 hodinu). Potom cesto krátko vymieste. Vložte ho do formy vymazanej olejom a nechajte znovu vykysnúť. V rozpálenej trúbe pečte na 200 stupňoch z oboch strán.

Karamelové burfi

200-250 g masla

3 dl prírodného cukru

2 dl smotany alebo mlieka

1/2 l sušeného mlieka

mandle

V hrnci so silným dnom rozpustíte maslo, pridajte cukor a nechajte skaramelizovať. Nezapomnite stále miešať! Potom prilejte smotanu alebo mlieko a varte na slabom plameni, kým sa karamel nerozpustí. Odstavte hrniec z ohňa a po chvíli pridajte preosiate sušené mlieko. Dobré to rozmiešajte, aby sa neutvorili hrudky. Hmotu môžete alebo naliať na vymastený plech a vtlačiť do nej opražené mandle a vychladenú hmotu potom nakrájať, alebo nechať hmotu úplne vychladnúť a potom z nej vytvarovať guľičky.

Jogínsky čaj

1/2 l mlieka

1/2 l vody

3 klinčeky

4 cm kúsok škorice

1/4 čl mletého kardamonu

1/4 čl sušeného zázvoru

2 pl medu

Vodu priveďte do varu, pridajte korenie a nechajte aspoň 5 minút povariť. V druhom hrnci uvarte mlieko. Odvar z korenia preceďte do mlieka, po vychladnutí osladíte medom.

Oznamy

Kultúrny feministický časopis Aspekt prináša na rádiu Ragtime (106,6 FM) reláciu Hlas medúzy v každú nepárnu nedeľu o 19.00 hod.

Na Laurinskej ulici č. 2 (č. dverí 427) už funguje Knižnica ASPEKTu a to vždy v utorok (10.00-13.00) a vo štvrtok (15.00-18.00).

vynútených doznaní na súdoch s čarodejnicami obsahovalo odvolanie sa na metlu. Výnimkou je zápis z roku 1598 o výsluchu dievčaťa Claudiny Bobanovej. Vypovedala, že "ona i jej matka sediac na metle z prútia vyleteli z komína a tak sa preniesli vzduchom na sabat". Hoci obžalobcovia vtíkali do hláv svojich obetí všelijaké predstavy, obraz o lietaní na metle sa veľmi neujal. Táto predstava sa však zakorenila v ľudoch a je teraz neodlučiteľná od podobizne bosorky.

Anne Sexton

Jej rod

Tak vyšla som von, striga posadnutá,
strašila nocou, smelšia v ríši tieňov,
zlé sa mi snilo, do každého kúta
v domoch som vnikla, prešla každou sieňou,
ja dvanásťprstá, sama, bláznivá.
Takáto žena nie je celkom ženou,
a len jej rod ma svojou nazýva.

A uchýlila som sa do jaskyne,
dala tam pekáč, linority, skrátka
kdeaký tovar, dečky, hodváb, skrine,
chystala jedlá pre čerta i škriatka
a skladala som, skučiac, marivá.
Takúto ženu nikto nepochopí,
a len jej rod ma svojou nazýva.

- o bosoráckych zvieratách napísala, ostatné vybrala a upravila Marabu-

Vegetariánska kuchárka Góvinda

Chlieb

0,5 kg celozrnnej múky

0,5 kg hladkej múky

2 pl čerstvého droždia

1 pl soli

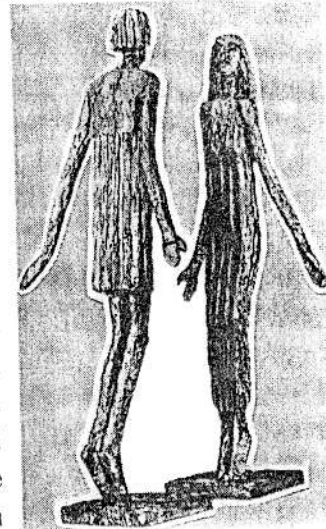
2 pl cukru

vlažná voda

Z droždia, cukru a 1 dl hladkej múky pripravíte kvások prilievaním vlažnej vody. Rozmiešajte na hustotu lievancového cesta. Nechajte vykvasiť na

enviromentálnu filozofiu, aby opustili koncepciu nastoľujúcu na pohľad bezpohlavné abstraktné individuum a jeho práva a dospeli k uvedomeniu si toho, že ľudské vzťahy (medzi vlastným ja a ostatným svetom) nie sú okrajovou záležitosťou, ale určujúcim východiskom. Starostlivosť o rozvoj vzťahov spolu s citlivým vnímaním mozaiky súvislostí vytvárajú základ pre etické správanie a teóriu morálky. V sfére politiky sa ekofeministky zapájajú do širokého spektra aktivít, ktoré sa usilujú zastaviť deštruktívne smerovanie a praktiky a vytvoriť alternatívy zakotvené v legitímnosti, ktorá je odvodená od miestnych spoločenstiev uctievajúcich právo žien rovnako ako mužov na sebaurčenie a odvodzujúcich blahobyť ľudskej spoločnosti od blahobytu celého zemského spoločenstva. Duchovne majú ekofeministky najbližšie k praktikám a orientáciám, ktoré rozvíjajú vnútorný zážitok nonduality a láskyplnej úcty k posvätnému celku, ktorým je kozmos.

Ekofeminizmus je globálny fenomén, ktorý sústreďuje pozornosť na spätosť medzi ovládnutím ženy a ovládnutím prírody, aby tým pomohol obe stránky problému lepšie pochopiť. Pokúša sa o transformáciu spoločenského a politického poriadku, podporujúceho v rámci celkovej ekocídy i potláčanie ľudí. Súčasťami jeho praxe sú nepodrobovanie sa, tvorivosť a nádej.

Gloria Steiner

Larry Flynt - svoboda projevu versus pornografie?

Film Larry Flynt je ešte cyničtější než člověk Larry Flynt. Lid versus Larry Flynt tvrdí, že tvůrce časopisu Hustler je obráncem dodatku k prvnímu článku ústavy (týká se svobody projevu), a zasluhuje proto náš respekt. To není pravda. Mluvme jasně: Tvůrce pornografie není hrdina o nic víc než vydavatel Ku Klux Klanových knih nebo nacisté na Internetu, ať již požívá jakoukoli ústavní ochranu. A pan Flynt toho moc nezabezpečil.

Nacisté demonstrující v Skokie, stát Illinois, a členové Ku Klux Klanu, podněcující násilí v Ohio, ve skutečnosti dosáhli větších vítězství v souvislosti s dodatkem k prvnímu článku. Přesto by žádný hollywoodský film neospěvoval člena Klanu nebo nacistu jako obránce svobody projevu, a už vůbec by jej nepopisoval v tiskovém prohlášení jako "posledního misionáře této éry", jak pana Flynta popisuje Columbia Pictures.

V tomto filme, v produkcii Olivera Stonea a režii Miloše Formana, je Hustler zobrazen jako přinejhorším nevkusný, a možná dokonce pravdivý tím, že ukazuje úplnou nahotu. Co je vynecháno, jsou vyobrazení v tomto časopisu: bití žen, jejich mučení a znásilňování, degradace žen - od bestiálnosti po sexuální otroctví.

Filmové publikum nevidí typické fotografické příběhy časopisu Hustler, jako je nahá žena v poutech, která je vyholená, znásilněná a zdánlivě zabita stráží v prostředí podobajícímu se koncentračnímu táboru. Ani se nesetkáme se známou komiksovou postavou časopisu Hustler, Toníkem Násilníkem, který pronásleduje dívky. (Autor tohoto komiksu, Dwaine Tinsley, byl v roce 1990 usvědčen ze sexuálního zneužívání své dcery.)

Hollywoodská verze Larryho Flynta hraná okouzlivícím Woody Harrelsonem, naproti tomu odmítá násilí. Při demonstraci proti cenzuře stojí před pozadím krásných zobrazení nahých žen, které jsou střihané se scénami z Hirošimi, s pochoduujícími nacisty a masakrem v My Lai. "Co je víc obscénní," ptá se postava Flynta, "sex nebo válka?" Diváci/diváčky, kteří/které ví, co je opravdu obsahem časopisu Hustler, se mohou ptát: "Proč v tom Larry Flynt nevidí žádný rozdíl?"

Pro dceru pana Larryho Flynta (Tonya, 31 let) je nepravdivost tohoto filmu tak varující, že se přidala k ženám, které protestovali při premiéře v San Franciscu. Veřejně také obvinila pana Flynta, že ji jako dítě sexuálně zneužíval. Toto obvinění on vehementně popírá a připisuje ho jejím "mentálním problémům". Já nejsem vděčná panu Flyntovi za to, že brání moji svobodu, tak jak mi tento film a jeho přívrženci doporučují. Nejsem mu o nic víc vděčná, než bych byla rasistickému nebo fašistickému vydavateli, jehož projev je chráněn ústavou. Řekněme, že by se pan Flynt specializoval na taková vyobrazení, jako třeba: mladý afroameričan, kterému jsou zlámány končetiny jako ulovenému jelenu, je přivázán ke střešní zahrádce auta bílého lovce. Nebo: nahý mladý muž je sunut do stroje na mletí masa. (To jsou některé z jemnějších způsobů, jakými Hustler zobrazuje ženy.) Očistil by Oliver Stone, který nechá mocné muže jen málokdy projít bez ostré kritiky, také takového muže, a polichotil by mu? Pózoval by Woody Harrelson, který podporuje práva zvířat a protestuje proti kácení stromů, také vedle takového Larry Flynta? Bránil by Miloš Forman tento film citováním svých vzpomínek na cenzuru za nacistů?

Co kdyby ten film oslavoval/schvaloval antisemitického vydavatele? Byl by nominován na 5 Zlatých Glóbů? Zableskly by se v něm lidé jako Donna Hanover Giuliani, manželka primátora města New York, Burt Neuborne, profesor práv na New York University, etc.? Já myslím, že ne. Kdyby totiž Larry

A had dnes? Pozrite sa na najbližšiu lekárňu. Had po staročia pretrval ako symbol lekárstva a schopnosti uzdravovať. Alebo zdvihnite zrak k nočnej oblohe, kde medzi Malým a Veľkým medveďom žiari súhvezdie Draka.

Sova

Noc má čarodejnú moc. Sova je nočný vták a tak nečudo, že ju ľudia spájali s mágiou a čarodejnými silami. Taktiež bola stotožňovaná so zlými duchmi, keďže v noci nečujne lieta po lese a bola známa ako jeden z ohlasovateľov zlých správ a smrti. Spojenie sovy s bosoráctvom však prehĺbila najmä inkvizičná činnosť v stredovekej Európe.

Starí Rimania považovali sovu tiež za posla smrti, Ovídius a Plinius za zlé znamenie a koniec koncov, latinský výraz pre sovu znie strix, z čoho s veľkou pravdepodobnosťou pochádza slovo striga.

Jedine starí Gréci uctievali sovu ako vtáka reprezentujúceho múdrosť a sova bola verným spoločníkom bohyne múdrosti (a tiež vojny), Athény.

Dopravný prostriedok: metla

Bežný obraz bosorky preháňajúcej sa pod nočnou oblohou obkročmo na metle, sa prvý raz zjavil na ilustrácii z pätnásteho storočia. Pochádza z rukopisu

švajčiarskeho spisovateľa Martina LeFranca, Champion des Dames. Spájanie metly s mágiou je však oveľa staršie než táto prvá známa kresba. Metla sa dlho dávala do súvislosti s čarodejníctvom a mocou žien. Stali sa ženskou obdobou zázračnej palice, s akou dal napríklad Mojžiš rozostúpiť sa Červené more.

Posvätné pôrodné baby v starom Ríme vymetali prahy domovov, kde pomáhali priniesť na svet novorodeniatko. Verili, že metlou

zaženú zlých duchov od matiek a detí. Odvtedy mala metla symbolickú moc i vo veciach svetských. Donedávna nechávali Angličanky pred svojimi dverami metly, aby tým dali najavo, že nie sú doma. Niektorí učenici predpokladajú, že zmyslom tejto obyčaje bolo zanechať symbol domácej panej, aby chránil obydlie. Vo Walesi a medzi Rómami sa sobáš spečatil zvyčajne tak, že novomanželia pri vstupe do svojho domova preskočili metlu. Ako symbol tzv. pohanskej minulosti vyvolávala metla osobitnú nevraživosť u kresťanských lovcov bosoriek. No na rozdiel od všeobecnej mienky málo z

z bosoráctva. Alebo stačila skutočnosť, že vlastníková mačka bola čierna - verilo sa totiž, že v každej čiernej mačke prebýva bosorka, ktorá sa vrátila na svet, aby škodila nevinným ľuďom.

Had

Had je tiež zviera, s ktorým sa stretávame v podstate vo všetkých náboženstvách. V Egypte had zdobieval posvätné koruny faraónov, pretože bohyňa-kobra - Vedžo, bola patrónkou Dolného Egyptu a panovníčka nílскеj delty. Bohyňa Eset, veľká čarodejnica, sa stala jedným z najmocnejších božstiev tiež vďaka čarovnému hadovi, ktorého stvorila, aby sa od starého Réa dozvedela jeho pravé meno a s tým získala moc nad všetkým a nad všetkými.

V galskej mytológii sa ako v jedinej stretávame s hadom s baranou hlavou. Verilo sa, že baran ochraňuje pred urieknutím a had bol symbolom zla. Avšak spojenie týchto dvoch protikladných bytostí a jeho význam ostáva dodnes záhadou. Ale aj obyčajný had mal v galskej viere dôležité miesto, často sa zdržoval v spoločnosti bohov a boli mu pripisované okrem zlých vlastností aj liečiteľské schopnosti.

V Číne a Japonsku, ale i v Grécku a ostatnej Európe sú zase známe operené hady - draky. Gréci ich spájajú s bohyňou múdrosti Athénou. Číňania a Japonci rozoznávajú hneď niekoľko druhov - cez nebezpečné, nikdy nespiace západné draky, východné pažravé a lenivé draky, po drakov ako božstvá dažďov a vody (čiže božstvá Života), drakov ako pánov ohňa a ochrancov detí. V Európe zvyknú draky drichmať v jaskyniach a strážiť neuveriteľné bohatstvo. (A žrať mladé nevinné dievčence.)

Aztékovia zobrazovali ako hada boha dažďov, bleskov a búrok Tlaloka a dúhu považovali za obrovského hada, ktorý sa skláňa, aby sa napil vody zo zeme. Škandinávsky Midgardský had telom obkružuje celú zem a schováva sa v oceáne, mohamedánsky Tenin má sedem hláv a večný hlad. Veľký had, žijúci v temných vodách, zase podľa legend Inkov priniesol na zem tmu.

V kresťanskom náboženstve je had prvé zviera vôbec a práve on nahovoril Evu v raji, aby jedla zakázané ovocie. Zapísal sa teda ako diablov služobník a predstaviteľ nečistých pekelných mocností. Neskôr s biblickým hadom splynul aj drak, ako zlé a pokušiteľské stvorenie, proti ktorému bojovali svätci, napríklad taký Sv. Juraj - patrón Anglicka.

Had je prastarým symbolom čiernej mágie a neosatanisti ho dnes používajú ako jeden zo svojich symbolov. Hadia koža si získala popularitu ako bosorácka prísada, nápomocná pri počarovaní.

Flynt publikoval rovnako krutá zobrazení mužů a třeba i zvířat, tento film by nikdy nevznikl.

Každý/á z nás má naštěstí podle doplňku k prvnímu článku ústavy právo protestovat.

-upravila Charlotta-

P. S. Mimochodem, víete čo to znamená "hustler"? Hneď mi napadá viacero významov, ale primárny význam slova je šľapka, pasák, kriminálnik či podvodník.

Spitboy

Ve tvé tváři

Je to ve tvé tváři

Je to ve tvé mysli

Vně tvých úst

Je to to, co říkáš

Slova, která vybíráš

Způsob, jakým myslíš

V televizi - ve tvé mysli

Na billboardech - ve tvé mysli

V časopisech - ve tvé mysli

Představy, krásné tváře

Sex, sexuální dvojmysly

Sex, vnějškovost

Sex, vykořisťování

Kdo je vinen?

Na koho ukážeme prstem?

Prodávají sex, sexuální dvojmysly

Prodávají sex, sexuální vykořisťování

Představy, pěkné tváře

Prodávají se

Nekupuj to!

Spitboy

V tradici

Bojím se ukázat, že jsem individualita

Kromě toho, že jsem žena

Ty se bojíš ukázat svou osobnost

Kromě toho, že jsi muž

Udržujíc do krajnosti tyto představy

Vztyčujeme zdi medzi námi
 Omezení rodem mužským či ženským
 Omezení definicemi
 Zastavme to
 Zjišťuji, že jsem se poddávala předpisu
 Jak být ženou
 Ty zjišťuješ, že existují neměnná pravidla
 Jak být mužem
 Chycení do kruhu útlaku
 Je tak těžké to přervat
 A stát se svobodným
 Uvědom si, že existují individuální rozhodnutí
 A nauč se popírat očekávání
 Toho, co je definováno jako žena
 Toho, co je definováno jako muž

Simone de Beauvoir

Druhé pohlavie - dejiny

Tento svet vždy patril mužom. No všetky dôvody, ktoré sa doteraz uvádzali, nám pripadajú nedostačujúce. Ako vznikla hierarchia pohlaví, pochopíme, len keď si preberieme prehistorické a etnografické údaje v svetle existenciálnej filozofie. Len čo sa dve ľudské kategórie ocitnú vedľa seba, každá sa snaží nanútiť svoju nadvládu tej druhej. Ak sú obidve schopné ubrániť túto požiadavku, rodí sa medzi nimi, či už v nepriateľstve alebo v priateľstve, no vždy v napätí, recipročný vzťah. Ak je jedna z nich privilegovaná, víťazí nad druhou a snaží sa utláčať ju. Je preto pochopiteľné, že muž túžil vládnuť nad ženou: ale aká výsada mu umožnila splniť túto túžbu?

Údaje, ktoré nám poksyťujú etnografiu o primitívnych formách ľudskej spoločnosti, sú veľmi protirečivé, a to tým viac, čím lepšie sú informovaní a čím menej systematickí. Zvlášť ťažko je utvoriť si názor o postavení ženy v období, ktoré prechádzalo cez epochu poľnohospodárstva. Nevieme dokonca, či v životných podmienkach, takých odlišných od dnešných, fyzická sila ženy, jej dýchacie ústrojenstvo neboli rovnako vyvinuté ako u mužov. Zverovali sa jej ťažké práce a práve žena vždy nosila ťažké bremená. Predsa však táto posledná skutočnosť je nejasná. Pravdepodobne sa jej zverovala táto práca preto, lebo muž musel mať pri dlhších pochodoch voľné ruky, aby sa mohol brániť proti prípadným útočníkom, ľudom alebo divjé zveri. Jeho poslanie bolo teda nebezpečnejšie a vyžadovalo si viacej sily. Zdá sa však, že v mnohých prípadoch boli ženy dostatočne mocné a odolné, aby sa mohli zúčastňovať na

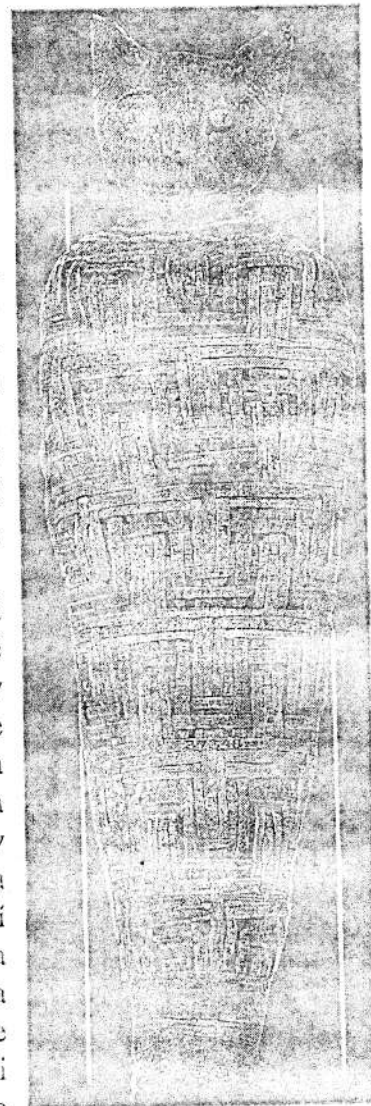
Bosorky a ich pomocníci

Mačka

Mačka je ako spolupáchateľka zla, neoddeliteľne spájaná s bosorkami. Mačky, pravdaže nie sú jediné známe pomocníčky bosoriek, ale sú rozhodne najpopulárnejšie. Medzi ďalšie obľúbené tvory patrili ropuchy, netopiere, vrany, sovy, vlky, hady či pavúky a podobná hávď.

Ale trochu histórie - už v starom Egypte tisícročia dozadu, uctievali mačky ako posvätné zvieratá. Bohyňa s mačacou hlavou - Bastet (jej najslávnejší chrám stojí v Pibaste a nazýva sa aj Bastetin dom), bola stelesnením miernosti a dobroprajnosti a Egypťania ju oslavovali tancom, hudbou a sexuálnymi obradmi. Taktiež bohyňu Isis doprevádzali mačky. Mačky mali Egypťania až v takej úcte, že každého kto zabil mačku popravili a v pyramídach ich archeológovia často nachádzali aj mumifikované - ich úlohou bolo sprevádzať a ochraňovať svojho pána na ceste na večnosť. V pyramídach mumifikované mačky pochovávali aj s mumifikovanými myšami, aby mali mačky na večnosti čo jesť. Len v samotnom Bastetinom dome ich našli vyše 100 000 (mačiek, nie myší). V Írsku dodnes veria, že všetky zrúcaniny hradov strážia mačky, ktoré svojimi uhrančivými očami zízajú do tmy a zakrádajú sa po svojich tajných chodníčkoch.

Tzv. pohanské náboženstvá uctievali zvieratá (mačka bolo symbolom Veľkej Matky) celé stáročia, kým cirkev nezvrhla toto uctievanie v úsilí vykoreniť tzv. pohanstvo. No presvedčenie o magických schopnostiach tohto zvieratá pretrvávalo (a žiaľ, len čiastočne pretrváva dodnes). Počas Honu na čarodejnice v stredoveku mačky nezriedkavo vystupovali na súdoch ako dôkazový materiál - "služobní duchovia bosoriek" - a cirkev nimi podopierala svoje falošne vykonštruované obvinenia a vynútené priznania z bosoráctva. V tej dobe stačilo prejavovať väčšiu náklonnosť k mačke či nosiť ju na pleci a už to bol dôvod na podozrenie

menstruace je zdroj síly. Tato neocenitelná informace spojená s nepřekonanou silou dělohy transformovala můj hluboký a z velké části nevědomím zapříčinený nedostatek sebevědomí. Tohle nové žití šlo proti mému zastaralému myšlení. Objevila jsem rozdíl mezi klasickým učením naší kultury a moudrostí. Byla v něm velká energie, pravdivá.

Když najdete místa, kde kultura vyrůstá z přirozených kořenů, máte klíč - cestu k nemocem naší doby. Klíč spočívá v porovnávání. Střet mezi moudrostí a silou krvácení na jedné straně a moderním chápáním dělohy a postavení ženy na druhé, spočívá v nepochopení a popírání ženského světa a prožívání.

Pro mnoho žen je to kořen nešťastných lží, na které jsou nuceny přistupovat, aby si alespoň trochu ulevily ve svém nevyrovnaném vztahu k sobě samým. Ženy doslova trénují zakrývání faktu, že menstruuji. Za každou cenu. Krvavé skvrny na oblečení je uvádějí do trapných rozpaků. Žádná neřekla, že nechce jít do práce nebo na zábavu, protože menstruuje. To prostě není důvod. I přesto, že se cítí špatně. Obvykle se vymlouvají na problémy s trávením či bolesti hlavy.

Když se na dělohu a menstruaci pohlíží jako na síce nepohodlnou, ale biologickou nutnost, ženská sebeúcta odpovídajícím způsobem klesá. My jsme naše těla - a nemůžeme doopravdy hluboce milovat samy sebe, dokud nebudeme přesvědčené, že jsou naše těla krásná a ne ošklivá. Mnoho žen nechce hlouběji proniknout do menstruace, bojí se (což je celkem jasné), nechtějí nalézt. Pro ně je vhodnější potlačovat pocity trankvilizéry (uklidňujícími prášky), pomocí vaginálního spreje překrývat pach krve, odbourat bolesti pomocí léků, absorbovat krev do tamponů, takže se v tomto problému prostě nikdy neorientují. Je snadnější být úspěšnou ženou v mužském světě, jestliže si menstruaci nepřiznáte. Představa světa, kde muži a ženy spolupracují na rozvoji smyslu pro vnitřní mír, přichází při meditaci a trvá několik dní. V tomhle světě muži podporují ženskou potřebu strávit svou menstruaci v klidu a míru. Je to svět, kde je menstruační krev opět magickým fluidem. Obsahuje sílu k výchově nového života. Svět, ve kterém je menstruace chápána jako ženský sabat - uzavřený vesmír vnitřní práce. Z jeho vnitřku se ženy vynořují jako sám úplněk, obnovené, bez staré hadí kůže.

-WHOLE EARTH Rewiew - HEAD - Time To Move (přeložila Jeanne d'A)

vojnových taženích. Podľa Hérodotovho rozprávania, podľa tradícií hovoriacich o Amazonkách z Dahomey a mnohých iných starovekých i novodobých svedectiev sa stávalo, že sa ženy zúčastňovali vojen i krvnej pomsty. Spomínajú sa ženy, ktoré sa s chuťou zahryzli do pečene porazeného nepriateľa. Napriek všetkému je však pravdepodobné, že vtedy, tak ako dnes, predčili ich muži vo fyzickej sile. V storočí kyjakov a divej zveri, v časoch, keď príroda vzdorovala človeku a nástroje boli viac ako primitívne, musela mať táto nadradenosť mimoriadnu dôležitosť. V kažom prípade, nech boli vtedy ženy hocako silné, v boji proti nepriateľskému svetu bolo pre nich materstvo strašnou prekážkou. Rozpráva sa, že Amazonky si mrzачili útroby, čo značí, že aspoň v obdobiach vojnového života odmietali materstvo. Pokiaľ ide o normálne ženy, tehotenstvo, pôrod, menštruácia zmenšovali ich pracovnú schopnosť a odsudzovali ich na dlhé obdobia nečinnosti; aby sa ubránili proti nepriateľom, aby uživilí seba a svoje potomstvo, potrebovali ochranu bojovníkov a úlovky z poľovačiek a rybolovu, ktorým sa venovali muži. Nakoľko sa populácia určite nijako neusmerňovala, a pretože príroda nezaručuje žene obdobia neplodnosti, ako je to u iných živočíšnych samičiek, opätovné materstvo muselo absorbovať väčšinu jej síl. (pokračovanie nabudúce)

FrauenLesben a leto v Nemecku

FrauenLesben sú ekofeministická organizácia z nemeckých Brém, bojujúca proti patriarchátu, utláčaniu ľudí, zvierat a prírody, sexizmu atď. a za právo na život bez diskriminácie pre sexuálne odlišne orientované ženy - čiže lesbičky.

Nemecko aj toto leto ožilo hlasmi žien. Od 15. júla do 9. septembra prebiehal pri Meuchefitze v krásnom prostredí lúk, stromov, potokov, konských a kravských pasienkov Widerstandscamp '97, organizovaný práve organizáciou FrauenLesben. Widerstandscamp bol zorganizovaný preto, aby dal možnosť vyjadriť sa ženám, ktoré už viac neskáču, ako "dominantná kultúra" káže, aby si navzájom vymenili svoje skúsenosti a informácie a v neposlednom rade, aby sa aj zabavili.

Widerstandscamp bol ako každý rok "samoorganizovaný" ženami, muži nad sedem rokov a psi mali vstup zakázaný a na spoločnom nutnom zle ako príprava jedla a tak, sa podieľal každý podľa svojich schopností a možností.

Po celý čas prebiehal aj zaujímavý program - od privítacej párty cez oboznámenie sa so situáciou žien v Nemecku, videoprojekcie FrauenLesben, až po medzinárodný týždeň zameraný na situáciu vo východnej Európe. Posledná spomenutá akcia prebiehala v čase od 18.8.-31.8. a týkala sa hlavne tém ako

situácia feministiek a lesbičiek vo východnom Nemecku a v ostatných post-komunistických krajinách, nemeckého fašizmu a ruského stalinizmu, a nadnárodnej spoločnosti Siemens pod heslom SIEMENS - ein Multinationaler Konzern Goes East.

Widerstandscamp '97 posilnil solidaritu žien, nadviazali sa tu nové kontakty, priateľstvá a lásky, bolo množstvo zábavy. Mám len jednu výhradu - skutočnosť, že muži nemali vstup povolený sa mi zdá byť diskriminujúca. Je síce pravda, že organizátorkami sú ženy z FrauenLesben, ale predsa...

Budúci rok bude Camp organizovaný znova a Vdova bude o tom včas informovať. Ak má niekto záujem o ďalšie informácie o Campe, organizácii FrauenLesben a ich aktivitách do budúcnosti, ozvite sa do redakcie.

-Charlotta-

Carolyn Gammon (in: Aspekt) - Hodiny feminizmu pro začátečníky

Nenávidění mužů

Když ti tvá milénka zavolá

ve dvě ráno, aby ti přehazovala,

že jsi mužoněnavistnice

Vydlobubni z očí spánek, odkašlej si

řekni jí, ať vteřinku počká, než si uvaříš

něco dobrého k pití

a až prvně usrkneš

Zeptej se jí:

- Znásilnila jsem někdy muže?

- Napadala jsem někdy muže? A zarazila jsem mu do konečníku rozbitou láhev?

- Vyhvěsila jsem na ulici Sv. Kateřiny zářivý neón s ptákem a koulema a vybírala vstupný?

- Bráním mužům ve vstupu do vlády?

- Beru si snad dovolenou kvůli sexu a platím si za to, abych mohla vopřít ekonomicky slabší "exotický" chlapy?

- Řekla jsem někdy, že muž nemůže být papežem? A založila instituce, abych se pojistila?

- Obtěžovala jsem sexuálně během svého dospívání své mladší bratry?

- Vedla jsem snad kurs "Lidstvo" a odvolávala se jenom na ženský texty?

- Pronásledovala jsem někdy muže na ulici? Přimáčkla se zezadu a dejhala mu horec do ucha: "Chci tvýho čuráka, kocourku!"

(pokračovanie nabudúce)

workshopech, které vedl a dozvěděla se pár základních informací o jiném vnímání menstruace. O přestávce při cigaretě (oblíbený špaček) se zmínil, a to náhodně, o jedné pozoruhodné věci. Menstuuující žena má schopnosti být víc psychicky a spirituálně navýši než kdokoli jiný. Menší procento žen má tuto schopnost i jindy. To mě doslova bacilo po hlavě. Vždycky jsem prožívala periodu s nechutí a odporem. Bylo to období slabosti a náročnosti - který z mužů na této zeměkouli se o to zajímá? Měla jsem problémy s děložním hrdlem a křeče přicházeli několikrát během krvácení. Pravděpodobně je způsobovaly tampóny, které hrdlo dráždily. Hledala jsem způsob léčby, jak na fyzické, tak psychické úrovni. Zeptala jsem se Swiftdeera, a on mi poradil. Řekl mi, že moje problémy jsou způsobeny negativním vnímáním ženství v mém nevědomí. Měla jsem na zahradě vyhloubit díru a pak se do ní vymluvit. Vyzpovídat se ze svých záporných myšlenek a urovnat si představu o ženství. Pak jsem měla díru zahrabat, aby bylo zemi umožněno tuto negativní energii transformovat. Když jsem přišla domů, zkoušela jsem tohle cvičení. Cítila jsem se pěkně hloupě a byla ráda, že nemá nikdo šanci nahlédnout do mé zarostlé, malé zahrady. Nevěděla jsem, že mám tolik špatných pocitů z toho, že jsem žena. Hráze mé vysoce feministicky vzdělané mysli se provalily až při tomto cvičení. Bylo to bolestné a velmi efektivní.

Začala jsem nahlížet na krev spíš s úctou než se strachem či lhostejností. Během tohoto období jsem nepoužívala tampóny, takže jsem mohla každý měsíc řádně svou krev proskoumat. Viděla jsem, že je jasná, červená a občas tmavší a sražená. Když jsem se dostala do vizí, mohla jsem ji pozorovat jako plnou života, kouzel a síly. Začala jsem zažívat návaly radosti při pomyslení na moje ženské ja. Na obývání ženského těla bylo něco tak nadpřirozeného, magického a mystického než cokoli, co jsem kdy mohla zažít.

Vzteky, který jsem mívala v počátečních letech cyklu, pocity, že kluci to mají lepší, odcházeli a byly vystřídány rostoucím údivem nad složitostí, hloubkou a možností měsíčního cyklu.

Začala jsem odpočívat a meditovat, být sama, když jsem krvácela. Pochopila jsem, že je to doba, kdy jsem obzvlášť schopná nalézt sama sebe. Pohled dovnitř byl naprosto přirozený a věčný. Cítila jsem, že naslouchám prastaré a nesmírně naplněné ženské moudrosti. Tohle "jiné" prožívání periody mi pomohlo si vytvořit velmi odlišný vztah ke svému tělu. Zdraví se zlepšilo, postupně mizely i obávané křeče a periodu jsem brala spíš jako radost než bolest.

Měla jsem se opravdu ráda. Je jasné, že ze mne nebyl narcista. To, co jsem získala, jsem si vydobyla u sebe. Porozuměla jsem i dalším lidem, kteří mi pomáhali vidět život čistěji. Za největší poklad jsem pokládala poznání, že

rozvíjení ženských schopností, byla doba Velké Inkvizice, kdy mnoho žen skončilo na kacířské hranici a ještě více jich prostě podlehlo strachu a naprosto přijalo roli nemyslicí služby svého pána.

Lara Owen - Ženský sabat

Když mi bylo osmnáct, začala jsem brát hormonální tablety. Zpočátku jsem byla spokojena, má perioda přicházela preavidelně a také byla slabší. Až za několik let jsem zjistila, proč byla má menstruace tak slabá. Prostě jsem ji nemohla prožít naplno, díky tabletám. Všimla jsem si, že beru-li tablety, cítím se během menstruace stále více rozrušená a zmatená. Rozhodla jsem se tedy pilulky přestat brát. Po několika měsících jsem se cítila zase ve své kůži. Navzdory riziku, kterému jsem se tímto počinem vystavila. Nechtěla jsem se cítit pořád ochuzená, i když jsem nevěděla z čeho plyne tento zvláštní pocit. Začala jsem se v tomhle směru realizovat. Menstruace byla důležitou částí mého života, rytmus, na kterém závisel můj psychický i fyzický stav, a který jsem ignorovala a potlačovala.

V jiných kulturách se na tento proces ženského těla nenahlíží s despektem, ale s respektem. Jako na čas, který je vyhrazen speciálně ženám a je posvátný. Starověké kultury byly matriarchální, uctívaly Bohyni a procesy ženského těla. Což hojně dokazuje velké množství "ženských symbolů" ve vykopávkách starověkých sídel v Evropě a na Blízkém Východě. Rituální praktiky byly spojovány s měsíčním krvácením, menstruační krev samotná byla vysoce ceněná jako zdroj magické síly. Slovo rituál pochází ze sanskrtského rtu - výrazu pro menstruaci. Ve dnech před obětováním živého tvora se používala při oslavách právě menstruační krev. Byla uctívána Kelty, starověkými Egyptany, Maory, taoisty, tantristy a gnostiky.

Američtí Indiáni rozumí odlišným pocitům žen, které mensturoují. Pro ně jsou tyto pocity součástí čehosi velmi významného, projevujícího se v cyklech ženského těla. Ženy trávily tento čas izolovaně v tzv. menses chatě či chýši, stanu. Byl to čas jejich rozvažování, kdy byly na vrcholu své spirituality, kdy se nejprůhodnější aktivitou stával odpočinek a urovnání si mysli, získávání přirozené moudrosti. Když přišel na scénu bílý muž, svět se otočil nohama vzhůru. Názor na menstruaci se změnil, mladé dívky byly poučovány knězi namísto staršími ženami kmene. "Místo učení, že jednou za měsíc se jejich tělo stává posvátným, byly učeny, že se stávají špinavými. Místo meditace modlitba a oslavování Boha... bylo jim vtlačováno, že jsou nemocné." (Dcera Měděné ženy, Anne Cameron).

Poprvé jsem se setkala s těmito myšlenkami a praktikami Indiánů, když jsem potkala učitele jejich tradic Harleýe Swiftdeera Reagana. Strávila jsem pár dní na

Okolo ekolo

Proti jadrovej energii - I. část

Jadrová energia prišla na scénu sveta pred niekoľkými desiatkami rokov a s veľkými sľubmi. Tie najznámejšie z nich zneli:

- Naše deti si budú užívať elektrickú energiu tak lacnú, že sa ju neoplatí ani merať.

- Veľké regionálne hladomory budú známe už iba ako historické fakty.

- Cestovať sa bude bez námahy cez moria, popod ne a vo vzduchu.

Ani jeden z týchto sľubov sa nesplnil. V skutočnosti je dnes jadrová energia najdrahšou bežne používanou energiou. Absolútne sa nezaslúžila o odstránenie hladomorov a jediné cestovanie s jadrovým pohonom predstavujú vojenské prostriedky nesúce jadrové zbrane schopné zničiť celý svet.

V tom čase však skoro všetci verili týmto optimistickým sľubom. Bohaté krajiny sa v rokoch 1960 až 1970 ponáhľali postaviť jadrové elektrárne. Potom ale vážna nehoda a takmer roztavenie reaktora v Three Mile Island (elektrárni v USA) spôsobila odmietnutie viac ako 100 objednávok na reaktory v USA, z ktorých niektoré boli vo vyššej fáze dostavby, než sú dnes Mochovce na západnom Slovensku.

Potom sa v roku 1968 stal Černobyl', ktorý zapríčinil smrť tisícok ľudí (mnohokrát to bola pomalá a bolestivá smrť ľudí otrávených rádioaktivitou) a ktorý kontaminoval územia tak vzdialené, ako Anglicko a tak veľmi, že ani o desať rokov po katastrofe sa tam niektorá poľnohospodárska pôda nesmie využívať. Černobyl' navždy zmenil mienku sveta o jadrovej energii. Taliansko prešlo referendum, ktoré uzavrelo všetky tri prevádzkované reaktory (Dánsko a Rakúsko sa už predtým rozhodli nestavať žiadne reaktory). Výstavba reaktorov v Rusku bola odložená (hoci neskôr pokračovala), Poľsko zastavilo výstavbu svojho prvého jadrového reaktora a vlastne všetky západoeurópske krajiny nadobudli formálne alebo neformálne presvedčenie nepostaviť už žiadne reaktory.

Jadrový priemysel však tvrdo bojoval o prežitie, zvlášť v krajinách s vojenskou diktatúrou, centralizovanou vládou alebo minimálnou tradíciou demokracie, či masových protestov (ako napr. východná Európa). Ale s jadrovou energiou je toľko problémov, že väčšina sveta sa od nej odvracia. Za posledné roky sme v jadrových krajinách boli svedkami dôležitého vývoja, o ktorom sa síce v slovenských masmédiách veľmi neinformovalo, ktorý nás ale vedie k záveru, že skoro všetky informované demokracie sa obracajú proti jadrovej energii.

V Japonsku sa nedávno stalo niekoľko vážnych nehôd. V ich dôsledku bolo niekoľko tuctov pracovníkov kontaminovaných a zodpovedný pracovník

spáchal pred vypočúvaním samovraždu. Program rýchlo množivých reaktorov je ohrozený a dokonca aj ich premiér ostro kritizoval jadrový priemysel (čo v Japonsku nie je zvykom). Vôbec po prvý krát si väčšina Japoncov myslí, že ich krajina by mala zastaviť výstavbu reaktorov.

Francúzsko: Po prvý krát v histórii prišla francúzska jadrovoenergetická spoločnosť EdF k záveru, že zemný plyn je lacnejší ako jadro (väčšina priemyselného sveta toto vie už celé roky). Preto by EdF už nemusela získať ďalšie objednávky na výmenu 52 reaktorov, ktoré sú v prevádzke. A keďže EdF nepredáva plynové systémy a pretože je najzadĺženejšou spoločnosťou na svete (vyše 900 miliárd Sk), mohla by EdF bez nových objednávok zbankrotovať.

Nemecko: Obrovské ľudové demonštrácie v Gorlebene proti strednodobému úložisku jadrového odpadu zjednotili národnú opozíciu proti jadrovej energii a rozdelili vládu. Nemecko minulo vyše 2 miliardy korún na presun menej ako 2% existujúceho vysokoradioaktívneho odpadu sledovaného desaťtisícami demonštrantov a náklady na jadrovú energiu aj týmto raketovo vyleteli do výšok.

USA sa rozhodli liberalizovať ceny energie a aj jadrové spoločnosti sa už snažia zatvoriť staršie reaktory, ktoré nie sú konkurencieschopné s inými zdrojmi. 3 reaktory boli za posledné tri roky predčasne uzavreté a niekoľko ďalších sa očakáva do budúcnosti. So 109 prevádzkovaných elektrární sú USA najväčšou jadrovou mocnosťou na svete, ale jadrová energia je v súčasnosti najdrahšou používanou formou energie a skoro 3 krát drahšou ako zemný plyn a takmer dvojnásobne drahšou ako nové veterné elektrárne.

Anglicko: Vláda len prednedávnom ukončila správu o prvom navrhovanom úložisku rádioaktívneho odpadu a odmietla ju. To bolo prekvapením pre jadrový priemysel a spochybňuje to nielen ekonomickú budúcnosť jadrovej energie, ale aj pokračovanie prevádzky jadrových spracovateľských závodov v Anglicku. Technicky, podľa týchto pravidiel, by Veľká Británia musela vyviezť do Nemecka a Japonska všetok odpad z prepracovávaného paliva. To by bolo bežná desiatky tisícov veľkých sudov s odpadom, pretože prepracovávanie produkuje tak veľa odpadu.

Ukrajina: Po desiatich rokoch ignorovania černobyľskej katastrofy sa Západ nakoniec rozhodol poskytnúť pomoc na uzatvorenie dvoch ešte stále prevádzkovaných reaktorov v tejto k nehodám náchylnej elektrárni. Krajiny G7 a EÚ si nechali vypracovať štúdiu na ohodnotenie finančnej výhodnosti týchto reaktorov. Štúdia prišla k záveru, že výstavba nových reaktorov nie je ekonomicky výhodná a zaťažovanie obyvateľov Ukrajiny s takýmito dlhmi pre nepotrebné reaktory by mohlo vážne ohroziť ich ekonomiku.

poníženie si osvojiť roli manželky, to jest více či méně služby svého muže, a pak na tutéž cestu připravit své dcery.

Na otázku, proč tomu tak je, čarodějky odpovídají, že ve všeobecné rovině ženu zajímá spíše to, jak mít vládu sama nad sebou, zatímco muže zajímá spíše to, jak ovládat druhé. Když vezmeme do úvahy i další výrok čarodějek, že ženy mají možnost přímého spojení se Spiritem, zatímco muži se musí o totéž velmi snažit - a nemohou to dokázat, aniž by překročili a popřeli svoji agresivní, panovačnou, maskulinní část -, dojdeme i k historickým souvislostem, které se shodují s tantrickým vhlédem.

V dávných dobách světa lidstvo procházelo obdobím zvaným matriarchát. Bylo to období rovnosti a partnerství mezi pohlavími. Muži si uvědomovali, že ženy - dárkyně života -, jsou v přímém spojení s Velkým Duchem Přírody, s přírodními cykly a se vším, co souviselo se zachováním a rozvojem života.

Byla to doba kultů Velké Matky a kultů Života. Ženy se zabývaly vším, v čem mohly uplatnit svoji schopnost intuice, a muži vším, pro co měli své fyzické a racionální předpoklady. Ženy díky svému sejetí s Velkým Duchem tlumočili i jakousi jeho esenci morálních a etických zásad a zákonů pro celou lidskou společnost i moudrosti lidského soužití s okolní přírodou.

Postupem času se toto období partnerství mezi pohlavími - neboť je nemyslitelné, aby se ten, kdo má přímé spojení s Velkým Duchem, pokoušel o jakékoliv podmanění a ovládání kohokoliv jiného - měnil na období mužské nadvlády - patriarchát. Příčiny lze hledat ve fyzickém vybavení mužů, v jejich agresivitě, panovačnosti, neschopnosti znát míru a neviditelné zákony Velkého Ducha přímo. Stejně tak k vnějším důvodům patří i čím dál víc se rozvíjející schopnost přežívat a následný růst populace.

Žena se postupně stále více stává služebnicí svého pána, kulty Života jsou nahrazovány válečnickými kulty Smrti, uctívající muže jako nelitostné válečníky a dobyvatele. Místo původního uctívání mystérií Života, Ženy rodičky a Ženy kněžky tajemné Moudrosti se vyzývá mužská síla a rozum.

Toto uctívání maskulinních energií a opovrhování ženskostí se různě maskuje a přetrvává v rozličných podobách do dneška. Jeho výsledkem je totální odtržení společnosti od Velkého Ducha - Spiritu, planeta na pokraji ekologického kolapsu, náhrada moudrosti za učenost, výměna duchovních statků za materiální i neutíchající válečné rozbroje na celém světě.

Všechna světová náboženství jen šikovně pomocí svých dogmat manipulují ženy do podřízeného postavení a všemi způsoby se snaží ženy přimět, aby zapomely na své tajemné intuitivní schopnosti, které tak ohrožují představu o muži coby pánu pozemského tvorstva. Nejjasnějším příkladem, kdy se muži ovládaná katolická církev snažila v ženách vymýti jakoukoliv autentičnost a

Mare Kandre - Diabol a Boh

I. kapitola

Stalo sa to v časoch, keď celý minulý svet a celá Zem boli ešte úplne mladé, no v porovnaní s človekom predsa len veľmi staré. Hviezd bolo presne sedem, Mesiac, prirodzene zostal jeden, Slnko takisto.

Bývalo sa v domcoch z dreva, rovnako ako teraz (nalepených na skalách, lebo močiare boli plné sčernetej vody, prenikajúcej do každej škáry).

Les, ktorý určoval tvar i hĺbku močiarov, pokrýval pevninu a bujel. Rozrástol sa na väčšej časti zemského povrchu, hoci pod ním sa zase skrývala stojatá voda.

No a ten minulý svet, o ktorom vám rozprávam (ktorý teraz zvykneme nazývať oným svetom a na ktorý myslíme s hrôzou), býval už v tých časoch akýsi temný, zatuchnutý, čo sa mohlo stať iba preto, že tu žili ľudia. Možno ho ešte ani veľmi nezneužívali, no aj tak sa ich prítomnosť dala vnímať najmä v ovzduší.

Áno, človek si celkom beztrešne, bez akéhokoľvek zaváhania Zem jednoducho podmanil a zmenil na pôdu, stromy bez milosti zoťal a vo svojom sebecke si z nich postavil domy, vyrobil vedrá, koly a truhly, zver lovil i zabíjal podľa chvíľkovej ľubovôle, živil sa ňou, a hoci jej vd'ačil za svoj život, nepociťoval k nej nijakú vd'ačnosť ani úctu.

Bolo to v časoch, keď Diabol i Boh boli ešte len deti, dvaja chlapci, obaja veľmi osamelí (aj keď každý z nich iným spôsobom). Vtedy bolo ešte všetko rozdelené medzi Diabla, človeka a Boha, každý z nich žil na inom mieste, hoci práve to, ako sme všetci mali možnosť zistiť, časom osudovo zasiahlo a ovplyvnilo život vo svete, ktorý v našich predstavách teraz už vnímame ako nebo.

☞ chalúčky na stračej nôžke

Cesta čarodějek - učení Dona Juana v knihách jeho žaček a společníků

Ženy musí na své cestě poznávání čelit jiným nástrahám než muži. Čarodějky tvrdí, že celý vesmír je k ženám nefér a lidská společnost s dominantním postavením mužů vrhá ženy do postavení služek a nutí je zapomenout, že jsou to právě ony, kdo mají možnost přímého spojení s Matkou Přírodou, Velkým Duchem či - slovy čarodějů - se Spiritem.

Když se dívky narodí, již je pro ně nachystán plán jejich života. Života, který postrádá jakékoliv kouzlo a mystérium. Života v područí a v sebezapírání. Života naprogramovaného zvykem a tradicí. Dívky se bez možnosti volby připravují na roli manželky a matky. Posléze je jejich úkolem najít si vhodného muže. Rodit děti. Starat se o domácnost a následovat ve všem svého manžela. V

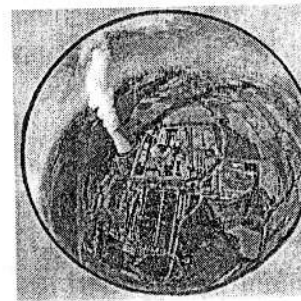
Rusko: Koncom roku 1996 sa skoro 60% právoplatných voličov regiónu pri Kostromskej jadrovej elektrárni zúčastnilo referenda o návrhu dokončiť rozostavaný reaktor. Prevažná väčšina 89% sa vyslovila proti a plány Ministerstva pre atómovú energiu tým boli navždy zastavené. Toto je prvý reaktor na Východe zastavený ľudovým hlasovaním v referende. Ale pravdepodobne nebude posledný.

Holandsko: V apríli odstavili starší reaktor v Dodewaartskej elektrárni. Uvedeným dôvodom pre uzavretie tohoto výskumného zariadenia bolo, že jadrová energia nemá budúcnosť. Holandsko sa tak isto rozhodlo nepredĺžiť životnosť posledného zostávajúceho reaktora v Borselle a v roku 2004 sa tak stane bezjadrovou krajinou.

Švédsko začína plniť záväzok verejnosti uzavrieť do roku 2010 všetky reaktory, čo bolo výsledkom referenda. Kontroverzný reaktor Barseback neďaleko Kodane sa uzatvorí začiatkom júla 1998.

Indonézia prednedávnom oznámila oneskorenie svojich plánov stať sa dôležitou jadrovou mocnosťou o ďalších 20 až 30 rokov. To bol možno koniec posledného veľkého jadrového programu na svete.

-Juraj Krivošík-

Pre viac informácií o jadrovej energii a jej alternatívach kontaktujte:

Za matku Zem

P. O. Box 93

814 99 Bratislava

tel./fax: 07-713 506

Email: zamatkuzem@seps.sanet.sk

[Http://fns.uniba.sk/zmz/](http://fns.uniba.sk/zmz/)

Temelín 1997

Pod heslom Stop Temelín! sa začiatkom júla v Temelíne (Česká republika) stretlo vyše 500 protijadrových aktivistov z viac ako desiatich krajín, ktorým nie je ľahostajná budúcnosť nás ľudí a budúcnosť našej matky Zeme.

Ako sa už stalo za tie roky tradíciou, aktivisti sa stretli v tábore, kde sa pripravovala blokáda, viedli sa rôzne workshopy, tréningy nenásilných priamych akcií a pod. Ubytovanie bolo v stanoch a o stravu sa starala vynikajúca holandská vegetariánska kuchyňa Rampenplan.

Blokáda sa začala demonštráciou pred Křténovským kostolom, kde vystúpili so svojimi prejavmi napr. Paxus Calta, zástupkyňa Jihočeských matek proti jaderné energii a ďalší. Zároveň sme boli svedkami svadby dvoch ekoaktivistov

Vladimira (Rusko) a Kathleen (Francúzsko). Protestný pochod sa potom vydal k hlavnej bráne (brána číslo 4), kde úplne neočakávane aktivisti prevalili zátarasy a prenikli do prvého ochranného pásma JETE. Polícia minimalizovala zatýkanie a ochranka JETE Group 4 sa iba vyjavene prizerala. Aktivisti sa pochytili za ruky, vytvorili vo vnútri objektu kruh a nad Temelínom zaviala zeleno-čierna a červeno-čierna zástava. Kruh spojil ľudí mnohých tvárí, rečí a národností - zúčastnili sa dokonca aj budhistickí mníši. Všetci sme však prišli konať v mene svojho svedomia a najlepšieho presvedčenia.

Po demonštrácií sa aktivisti presunuli k jednotlivým bránam a začala sa samotná blokáda ako forma občianskej neposlušnosti, majúca za cieľ v nerovnom boji dosiahnuť, aby JETE nebola spustená do prevádzky. Demonstrantov neodradili od boja ani pretrvávajúce dažde a neskôr surové zásahy českej polície, či blokáda iba v trubkách, pretože barely sa nepodarilo previezť cez policajnú blokádu blokády. Najúspešnejšiu akciu celej blokády "spáchali" dvaja aktivisti, ktorí odpojili JETE asi na dvadsať minút od prúdu. Blokáda trvala nakoniec až do stredy, kedy bola ukončená masovou demonštráciou. Čo sme vlastne účasťou na blokáde dosiahli? Možno pôsobila trochu ako boj proti veterným mlynom, ale zviditeľnili sme fakt, že JETE nie je dostatočne zabezpečená proti možnému teroristickému útoku, prispeli sme k tomu, aby bola o problematike jadrových elektrární informovaná široká verejnosť...

Ešte na záver pre nezainteresovaných, prečo vlastne stop Temelín? Len tak v skratke: na dostavbu Temelína bolo investovaných niekoľko miliónov korún a je potreba stále ďalších a ďalších finančných prostriedkov, spustenie Temelínu nebude predstavovať nič iné ako křčovitú sa držanie zastaralej energetiky, skazu pre severné Čechy v podobe zmenšovania sa úrodných oblastí, ekologickej krízy, stenčovania sa ozónovej vrstvy... A v neposlednom rade skutočnosť, že likvidácia a uloženie vyhorelého paliva z tak zbytočného gigantu akým Temelín nepochybne je, bude predstavovať ďalšie peniaze a ďalšie problémy pre budúce generácie.

-Charlotta-

Nespavosť

Cez deň točím sa s ťa slnečnica za žeravým slnkom,
v noci chcem dívať sa hore v ústrety hviezdám,
som však zahľadená dole do počarbanej tmy
nespavosti.

Namiesto prstov chuťové džbániky mám
a ochutnávam tóny inštinktov.

A nechcem byť viac článkom reťaze pozemských túžob,
ženského či mužského princípu.

Bludisko noci tiché je, no hranice má,
ja slepo blúdím labyrintom delirických obrazov.

Až do rána v lone nespavosti.

-Charlotta-

Siedme prikázanie

Nehádz do ukrižovaného kamene!

Nemôže ich odkopnúť.

Je sám.

Bez jeho veličenstva,
ktoré práve večeria chutnú paštétu dňa
a slzí nad utrpením svojim.

Nie, nehádz do ukrižovaného kamene.

Nemôže ich odkopnúť.

Je sám.

Sám so svojou bolesťou.

-Soňa-

Piaty spev

Roky samoty.

Bez tepla v chladnej zime.

Bez chládku v horúcom lete.

Vietor pomaly vysúša moju dušu.

Život, som tvojím otrokom!

Zatvorená v klietke:

niečo sa vo mne prebudilo.

Zistila som,

že klietka má dvere aj kľučku.

-Soňa-

Tam sklzájajú rovno do vztýčených penisov a odtiaľ vystrekujú do tmy.
Tieto nenarodené deti o chvíľu prídu na svet.
O chvíľu tu budú.
Našla som začiatok.

-ES-

Pavúcie ticho
Tam, kdesi v rohu si pavúk
svoje husté siete tká.
Pravidelne a presne.
Siete husté ako cigaretový dym.
Siete pevné ako viera.
Nemyslí na budúcnosť.
Nezaujíma ho človek.
Nezaujíma ho nevšednosť dňa.
Nezaujíma ho nepredvídateľnosť života.
Tak, ako ty nezaujímaš mňa.

Osamelosť

Dohorená sviečka, nedopitá fľaša vína
V hlave sen a v srdci vína
Zvädnuté ruže, spálený list
Nedokončená myšlienka
V mysli jej obraz
Na pokožke jej dotyk
V dome prázdno
Nedočítaná kniha
Zhasni svetlo, zašepkaj tma
Odpustené, zabudnuté
Výčitky zatratené
V kútiku oka slza
Bolesť ukrutná,
avšak ona už nevráti sa...

x x x

Chcel si ma rozbiť
na drobné písmenká
abecedy
a zostaviť vlastný list.
-Alda-

52 rokov od katastrofy zvanej Hiroshima

Od 1.8. - 11.8. 1997 prebiehal v belgickom Erpekome medzinárodný Peace Camp pri príležitosti výročia bombového útoku na Hiroshimu a Nagasaki. Nie náhodou ležal tento tábor pri Kleine Broegeli, kde sa nachádza letecká základňa NATO (a na základni 10 amerických atómových bômb).

6. 8. 1997 sa o štvrt' na deväť ráno v Kleine Broegeli začal minútou ticha na pamiatku obetiam atómovej katastrofy v Hiroshime protest vyše 60-tich členov organizácie Za matku Zem z celého sveta (hlavne z Belgicka, Holandska, Nemecka, Ukrajiny a Fínska), proti politike jadrových zbraní a porušovaniu uzavretých dohôd potvrdených Medzinárodným súdnym dvorom v Den Haagu, organizáciou NATO.

Štyria aktivisti (dvaja Belgičania a dvaja Briti) v bielych protiradioaktívnych oblekoch a rukami v železných trubkách ležiac na zemi vytvorili pred vchodom symbolickú blokádu. Ostatní aktivisti a 1 ks smrtky s hodinami asistovali s transparentami "NATO's nuclear plans illegal!", "Remember Hisoshima" a pod. Reakcie sa od šéfa kabinetu a sekretára NATO, generála Solana však nedečkali ani do pol jednej.

Takže ďalšia akcia je za nami. Mimochodom, v belgických médiách mala skvelý ohlas, čo určite podnieti záujem verejnosti. V prípade záujmu o ďalšie informácie sa obráťte na organizátorov akcie: Voor Moeder Aarde International, Lange Steenstraat 16-d, 9000 Gent, Belgium; phone/fax +32-9-2338439, E-mail: int@fine.agoranet.be

-Charlotta-

James S. Dorr

Atomový věk!

Rozzářené Nagasaki.

Bílý stín dítěte se vztaženými rukama otištěný na zčernalé zdi,
utíkající žena.

Ohněm roztavená věž, jejíž ocelová konstrukce svištěla
vzduchem.

A po tom všem živoucí zmučený dech se ještě chrčivě
drásá ven ze zuhelnatělých kostí,
plíce příliš ochablé na to, aby vykřikly,
kůže vroucí a zoufale zápasící se smrtí,
se slepými očima prosící o smrt, která se stává
vysvobozením.

LAKA

Organizácia LAKA je dôležité informačné centrum pre všetkých tých, ktorí chcú získať nezávislé informácie o jadrovej energii, ako aj ďalšie námety s tým súvisiace. Archív organizácie bol založený roku 1981 a od 1988 bol ustanovený ako organizácia LAKA.

LAKA bola založená aktivistami počas antinukleárneho hnutia v Holandsku. Cieľom bolo zastaviť monopol utajovania informácií o jadrovej energetike a všeobecne ich sprístupniť ľuďom. Jednou zo špecialít LAKy stále zostáva antinukleárne hnutie a jeho história.

Archív LAKy je systematicky dopĺňaný výstrižkami z mnohých holandských i cudzokrajných novín. Zbierka vyše 150.000 výstrižkov stále predstavuje dôležitú časť informačného centra. Neskôr bola zriadená a je stále dopĺňaná zbierka časopisov, kníh a videokaziet.

- výstrižky z časopisov - z viac ako 25 národných a medzinárodných novín, vyše 150.000 výstrižkov je zadelených do 600 odborov
- knižnica - obsahuje 6000 kníh a brožúr, od technickej literatúry až po letáky pozývajúce na akcie
- časopisy - okolo 300 titulov pravidelne prichádzajúcich z celého sveta, sčasti týkajúcich sa nukleárneho priemyslu, sčasti "zelených" združení
- videokazety - dokumentárne filmy, novinky, alternatívna produkcia energie atď.

V snahe zachovať si nezávislosť, LAKA neprijíma príspevky od vlády či priemyslu. Je úplne závislá na finančnej podpore ľudí, ktorí chápu jej zmysel alebo využívajú jej informačné pramene (ročne je poskytnutých viac ako 1000 informácií).

Pre LAKU je veľmi dôležité, aby dostávala aktuálne informácie od skupín na celom svete. S takými informáciami potom môže pomáhať ďalším ľuďom a skupinám. Obrátiť sa môžete na adresu:

LAKA Foundation

Ketelhuisplein 43

NL-1054 RD Amsterdam

phone: +31 20 61 68 294

fax: +31 20 68 92 179

e-mail: laka@laka.antenna.nl

- Ženy milujúcej, chápajúcej, utešujúcej a...
vždy slepo sa podriaďujúcej
tak na to zabudni a nikdy viac to už neskúšaj
dno je tu na to, aby som sa odrazila
už ti nebudem dávať svoju lásku a teplo
nechcem nechcem nechcem
nechcem viac ani tvoju lásku
tú jedinú pevne predpísanú a správnu
nechcem tvoje dary, nechaj si kvety
to jedno jediné čo potrebujem
je žiť si svoj vlastný život
bez teba - bez zlatej klietky dusiacej moju dušu a možnosti
-Charlotta-

Fragmenty po tme

Vysypali sa mi z hlavy slová
a popadali na papier.
Len jedno sa zachytilo
a teraz sa hompáľa vo vzduchu.
To najdôležitejšie.
SMRŤ.

Štvrť Barta Simpsona.

V tejto štvrti žijú somarinky.

Každá vlastným životom.

Niekedy sa stretnú a rozprávajú svoje príbehy.

Jedna cez druhú, druhá cez tretiu,

tretia cez štvrtú, štvrtá cez piatu

a tak ďalej.

Vyberám niečo z tašky a krmím tým hladné psy.

Bojím sa pozrieť čo to je, lebo to má vôňu človeka.

Bolo to ucho? Koleno? Rebzo?

Nie, bol to ľudský hlas.

Psy spokojne mlaskajú a zavierajú oči.

Majú rady ľudský hlas.

Počujem krik nenarodených detí.

Potom vidím ako ich naberajú lopatami a hádzu dolu na zem.

Jediné, kvůli čemu se na mně Doreen kdy zlobila, bylo to, jak jsem se snažila odevzdávat všechnu práci v termínu. "Proč se s tím tak pachtiš?" Doreen se mi rozvalovala na posteli v broskvovém hedvábném županu a pilovala si dlouhé nehy zažloutlé od nikotinu, zatímco já jsem klepala na stroji první verzi rozhovoru s úspěšným románopiscem.

Tohle byla další věc: my ostatní jsme měly naškrobené bavlněné letní noční košile a prošíváné domácí šaty, případně froté župany, které se daly vzít i na pláž, ale Doreen nosila tyhle průhledné nylonové a krajkové hadříky a župany v barvě kůže, která se na ni vlivem nějaké statické elektřiny lepila. Vydávala takový zvláštní pach, trochu jako od potu, což mi připomínalo takové to zoubkované lístky kapradí, které si můžete ulomit a rozemnout mezi prsty, abyste cítili jejich pižmo.

x x x

Hádaj, čo ťa ešte čaká
za tie štyri nechutné modriny
na mojich zápästiach,
a za tých sedem škrabancov
na mojich nohách a chrbte,
a za tie nespočetné množiny
nedefinovateľného zla?
-Rebeka Glatštajnová-

špeciálny kláštor

žijem v klástore
kterého steny tvoria
mužské telá

-Rebeka Glatštajnová-

fějmina

klesli sme obaja na dno - pod nami je už iba peklo
nevstaneš, ale sypeš mi soľ do otvorenej rany
a skúšaš ma opäť formovať
podľa svojej ilúzie dokonalej ženy:

- bohyně akou bola tvoja matka

- nádhery ignorujúcej kozmetický priemysel a moc času

- duchaplnkej spoločničky a skvelej kuchárky

- práve tej, ktorá bude mať vždy silu, olme sa a nezlomí

Oprášené slová

Sylvia Plath - Pod skleněným zvonem

I. kapitola

To léto, kdy popravili Rosenbergovy na elektrickém křesle, bylo takové divné a parné; vůbec jsem nevěděla, co pohledávám v New Yorku. Jsem asi hloupá, pokud jde o popravy. Z představy smrti na elektrickém křesle se mi zvedá žaludek a o ničem jiném se v novinách nepsalo - ty obrýlené titulky na mě civěly z každého rohu ulice a z každé zatuchlé tlamy podzemní dráhy páchnoucí po burácích. Nijak se mne to netýkalo, ale pořád jsem musela přemýšlet o tom, jaké by to bylo, nechat si spálit nervy za živa.

Myslela jsem si, že to musí být na nejhorší věc na světě.

New York byl sám o sobě dost zlý. Ještě před devátou hodinou ráno se ta falešná, venkovsky vlahá svěžest, kterou město přes noc nasáklo, vypařila jako konec sladkého snu. Rozpálené ulice, na dně svých žulových kaňonů přízračně šedé, se tetelili na slunci, střechy aut syčeli a leskly se a do očí a do krku mi pronikal suchý prach jako žhavý popel.

Z rádia a v kanceláři jsem pořád slyšela o Rosenbergových, až jsem je už prostě nedokázala vyhnat z hlavy. Bylo to jako tehdy, když jsem poprvé viděla mrtvolu. Ještě celé týdny potom se mi hlava té mrtvolky - nebo spíš to, co z ní zbylo - vznášela při snídani nad slaninou s vajíčky i nad obličejem Buddyho Willarda, který ostatně mohl za to, že jsem tu mrtvolu viděla; netrvalo dlouho a dostala jsem pocit, že tu mrtvou hlavu s sebou pořád tahám na provázku jako nějaký černý beznosný balónek páchnoucí octem.

Věděla jsem, že to léto se mnou něco není v pořádku, protože jsem nedokázala myslet na nic jiného než na Rosenbergovy a na to, jakou jsem udělala hloupost, že jsem si nakoupila všechny ty nepohodlné drahé šaty, které mi teď

visely ve skřini jako leklé ryby, a jak se všechny ty drobné úspěchy, které jsem na škole s takovou radostí hromadila, vedle hladkých mramorových a skleněných průčelí Madison Avenue rozplývaly v nic.

Přitom jsem měla prožívat nejkrásnější období svého života.

Přitom mi měly závidět tisíce dalších studentek, jako jsem byla já, které netoužily po ničem jiném, než klopýtat ve stejných černých lakových lodičkách číslo sedm, jaké jsem si jednou při polední přestávce koupila u Bloomingdalea dohromady s černým lakovým páskem a černou lakovou kabelkou. A když v časopise, na kterém nás dvanáct pracovalo, vyšla moje fotografie, jak popíjím martini v krátkém živůtku z napodobeniny stříbrného tylu, někde na střeše poseté vikýři ve společnosti několika bezejmenných mladíků s typicky americkými rysy, které pro tu příležitost najali, musel si každý myslet, že si skutečně vyhazuju z kopýtky.

Jen se podívejte, co je v téhle zemi všechno možné, říkali si. Holka si žije devatenáct let v nějakém zapadákově, je tak chudá, že nemá ani na vlastní časopis, a pak dostane stipendium na školu, vyhraje pár cen a nakonec tu kočuruje celý New York, jako by to byl její vlastní auták.

Jenomže já nic nekočirovala, dokonce ani svůj život ne. Jen jsem tak poletovala z hotelu do práce a na večírky a z večírků do hotelu a zpátky do práce jako otupělý trolejbus. Nejspíš jsem z toho měla být celá pryč tak jako ostatní děvčata, ale nějak jsem se nedokázala přimět k žádnému pocitu. Připadala jsem si strašlivě nehybná a prázdná, asi jako oko uragánu, když se tupě pohybuje vpřed, zatímco kolem něj se všechno vaří.

V hotelu nás bydlelo dvanáct.

Všechny jsme vyhráli soutěž jednoho módního časopisu, kam jsme poslaly svoje eseje, povídky, básničky a reklamní texty; za odměnu nás nechali měsíc pracovat v New Yorku, zaplatili nám výdaje a ještě spoustu dalších věcí, jako lístky na balet, vstupenky na módní přehlídky, učesání ve slavných a drahých salónech, setkání s úspěšnými lidmi v našich vytoužených oborech a rady, co dělat se svým druhem pleti.

Pořád ještě od nich mám tu kosmetickou soupravu, vybavenou pro ženu s hnědýma očima a hnědými vlasy: obdélníček hnědé maskary se štětečkem, kolečko modrého očního stínu, právě tak velké, aby se do něj dala zabořit špička prstu, a tři rtěnky od rudé až po růžovou, to všechno zasazené v pozlacené skřínce se zrcátkem po straně. Také mám bílé umělohmotné pouzdro na sluneční brýle s barevnými mušličkami a flitry a s příšitou zelenou umělohmotnou hvězdici.

Pochopila jsem, že jsme všechny tyhle dárky v jednom kuse dostávaly proto, že si tím zúčastněné firmy dělaly bezplatnou reklamu, ale nedokázala jsem být tak cynická. Měla jsem z těch dárečků, jimiž nás zasypávali, strašnou radost. Potom jsem je dlouho schovávala, ale pak, když už jsem byla zase v pořádku, jsem je

vytáhla a mám je pořád doma. Rtěnky občas používám a minulý týden jsem z pouzdra odpárala umělohmotnou hvězdici, aby si děcko mělo s čím hrát.

Takže nás v tom hotelu bydlelo dvanáct, v jednolůžkových pokojích ve stejném křídle a ve stejném patře, jedna za druhou, až mi to připomínalo naši školní kolej. Nebyl to vlastně pořádný hotel - myslím takový, kde spolu muži a ženy bydlí společně na stejném podlaží.

Tenhle hotel - Amazonka - byl určen jenom pro ženy; většinou se jednalo o děvčata v mém věku, s bohatými rodiči, kteří chtěli mít jistotu, že jejich dcery budou bydlet někde, kde se k nim nedostanou muži, aby je mohli podvádět; všechny chodili do nóbl škol pro sekretářky, jako byl ústav Katy Gibbsové, kde musely na vyučování nosit klobouky a punčochy a rukavičky, nebo z takových škol právě vyšly a pracovaly jako sekretářky ředitelů a vedoucích oddělení, nebo se jen tak potloukaly po New Yorku a čekaly, až si je vezme nějaký úředník se zajištěným postupem.

Všechna ta děvčata mi připadala strašně znuděná. Viděla jsem je, jak na střeše zívají, lakují si nehty a snaží se uchovat opálení z Bermud, ale jinak se evidentně děsně nudily. S jednou z nich jsem mluvila; nudili ji jachty i létání v letadlech, nudilo ji vánoční lyžování ve Švýcarsku a nudili ji brazilští muži.

Z takových holek se mi dělá zle. Závidím jim tak, že pro to nenacházím slov. Za celých devatenáct let jsem nevytáhla paty z Nové Anglie, až při tomhle výletě do New Yorku. Byla to moje první velká příležitost, ale já tu jednom seděla a nechávala ji protékat mezi prsty jako vodu.

Počítám, že jedním z mých problémů byla Doreen.

Nikdy předtím jsem nepoznala žádné děvče, které by se Doreen podobalo. Doreen přijela z jedné elitní školy na Jihu a měla lesklé bílé vlasy, které ji trčely kolem hlavy jako chomáč bavlny, modré oči jako průhledné achátové kuličky, tvrdé, nablýskané a skoro nezničitelné, a ústa stažená do takového věčného úšklebku. Nebyl to zlý úšklebek, spíš takový pobavený a tajemný, jako by všichni kolem ní byli padlí na hlavu a ona by o nich mohla vyprávět pěkných pár žertovných historek, kdyby na to měla náladu.

Doreen si mě okamžitě vybrala. Díky ní jsem si začala připadat o hodně bystřejší než ostatní a byla s ní opravdu velká legrace. U stolu sedávala vedle mne a při přednáškách slavných osobností, které nás přišly navštívit, mi šeptala do ucha vtípné, sarkastické poznámky.

Vyprávěla mi, že u nich na škole se tak dbalo na módu, že všechny dívky měly kabelky ze stejného materiálu jako šaty, takže pokaždé, když se převlékaly, měly i odpovídající kabelku. Takové drobnosti na mně dělaly dojem. Vzbuzovaly ve mně představu skvělé, propracované dekadence, která mě přitahovala jako magnet.